

.....y morgrugyn du a morgrugyn yr ardd

Pryfed cymdeithasol iawn yw morgrug. Bydd gweithwyr y nyth sy'n chwilota am fwyd yn mynd i mewn i adeiladau ar drywydd pob math o fwydydd yn enwedig rhai melys. Unwaith y bydd gweithiwr yn rhoi gwybod i'r gweithwyr eraill fod bwyd i'w gael, bydd byddin o forgrug yn twrio i'r tŷ gan lygru unrhyw fwyd y deuant ar ei draws.

.....cynefin

Bydd morgrug yn nythu mewn nifer o wahanol fannau heb boeni fawr ddim arnom ar y cyfan, ac fe'u gwelwch yn aml mewn pridd tywodlyd ac o dan gerrig pal-mant mewn gerddi. Eto i gyd, ni fyddant yn achosi fawr o drafferth i ni nes dod i mewn i adeiladau (ac maent yn debyg iawn o wneud hynny os oes ganddynt nyth o dan y llawr) – gall morgrug ddod i mewn i adeilad drwy'r grac leiaf a byddant yn 'tywys' morgrug eraill i mewn ar eu hól.

.....morgrug hedegog

Am gyfnod byr ar ddiwedd yr haf, bydd miloedd o forgrug hedegog gwrywaidd a rhai mawr benywaidd sy'n aeddfed ar gyfer magu'n heidio o'r nyth. Bydd morgrug yn heidio o nifer o nythod ar yr un pryd, fel arfer yn y prynhawn, ac yn hedfan i ffwrdd gan fagu yn yr awyr. Ar ôl magu, cyfan fach iawn o'r rhai benywaidd yn unig a fydd ar ôl i sefydlu nythfaoedd newydd a bydd y nythfaoedd hyn weithiau'n agos i'w gilydd a phob amser o dan reolaeth un morgrugyn benywaidd yr un. Pan fydd nythfaoedd yn uno â'i gilydd, bydd un o'r morgrug benywaidd yn dod yn ben ar y lleill ac yn eu lladd.

.....rheoli

Fel arfer ni fydd angen rheoli morgrug nes iddynt ddod i mewn i adeilad neu nythu mewn adeilad. Er mwy cadw morgrug allan o adeilad, seliwch unrhyw graciau amlwg â mortar/sment neu fastig. Fel arfer mae'n well taenu powdwr

02796 (3/04)

lladd pryfed o gwmpas y mannau lle gallai morgrug ddod i mewn.

.....triniaeth

Mae llawer o bryfleiddiaid erosol ar gyfer y tŷ hefyd wedi'u profi'n addas i ladd morgrug. Serch hynny, byddant yn effeithiol yn y tymor byr yn unig, ac os ydych yn trin y morgrug eich hun, byddai'n well defnyddio un o'r pecynnau chwythu llwch bendiocarb (0.5%). Mae rhai o'r priflieiddiaid mwyaf effeithiol ar gael i ddefnyddwyr proffesiynol yn unig.

Chwiliwch am fynedfa'r nyth yn gyntaf – gellwch ei hadnabod wrth y pentyrrau bach o bridd wrth ei hymyl neu drwy wyllo lle mae'r morgrug yn mynd i mewn ac allan wrth chwilio am fwyd. Taenwch y powdwr lladd pryfed ar hyd llwybrau'r morgrug gan lenwi unrhyw agennau lle mae morgrug fel arfer yn ymgasglu. Rhowch ddigon o bowdwr o gwmpas mynedfa'r nyth.

Mae cyfarwyddiadau ar gyfer defnyddio plaladdwyr i'w gweld yn glir ar y label ac mae'n anghyfreithlon eu trin mewn unrhyw ffordd arall. Bydd ein Swyddogion Difa Pla Proffesiynol hefyd yn cynnig gwasanaeth ond codir tâl amdano.

Taflenni eraill yn y gyfres hon:

1 Chwain	7 Mosgitos	13 Chwilod Duon
2 Llygod Ffrengig	8 Colomennod	14 Pÿcs
3 Llygod	9 Gwylanod	15 Chwilod Carpedi
4 Morgrug	10 Gwiwerod	16 Clêr
5 Cacwn Meirch	11 Cadnoid	
6 Gwenyn	12 Llau Llyfrau (Psocids)	

Ein rhif cysylltu:

01446 709105

Ein cyfeiriad:

Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoli,
Swyddfeydd Dinesig, Heol Holton, Y Barri CF63 4RU

ebo: regserv@valeofglamorgan.gov.uk

www.valeofglamorgan.gov.uk

an advice note from your Pest Control Service
No. 4 in the series

ants!

www.valeofglamorgan.gov.uk

...gair o gyngor oddi wrth Wasanaeth Difa Pla Cyngor Bro Morgannwg...

.....common black ant and garden ant

Ants are highly organised social insects. The foraging worker ants invade buildings in search of a wide variety of foods, particularly sweet substances. Once a worker communicates the information to her co-workers, vast numbers of worker ants invade, contaminating foods.

.....habitat

Ants will nest in a whole variety of sites, mostly of no significance to us. However, sandy soil and under paved garden paths are common nesting sites. Little trouble is caused unless they invade buildings (highly likely if the nest is beneath the floor) - ants are adept at finding even the smallest access cracks, other ants are then "led" in.

.....flying ants

Sometime in the late summer, winged and sexually mature males and large females emerge from the nest in large numbers over a very short period. This "swarming" often occurs with many nests at the same time, frequently in the afternoon. The winged ants fly away, mating on the wing. Only a small proportion of the mated females survive to found new colonies (with one female to each), sometimes in close proximity to others. If they join up, then one female will assume dominance and kill the others.

.....control

Control is generally only required where ants are entering, or living in, buildings. In the former case seal any obvious faults using mortar/cement or mastic. It is usually best initially to apply a residual insecticide band to likely access areas.

02796 (3/04)

.....treatment

Many "household" insecticide aerosols are cleared for use against ants. Their use is likely to offer only short term relief and if you are involved in "DIY" control, it would be better to use one of the bendiocarb dust "puffer packs" (0.5%). Some of the more effective products are only available to professional users.

First find the nest entrance – indicated by small piles of earth or by watching the ants moving from nest to food. Dust the powder along ant runs and in crevices where ants congregate. Nest entrances should be dusted liberally.

Application directions are clearly shown on the product label. It is illegal to use a pesticide in any other way.

Our Professional Pest Control Officers do provide a service. There is a charge.

Other leaflets available in this series:

1 Fleas	7 Mosquitos	13 Cockroaches
2 Rats	8 Pigeons	14 Bedbugs
3 Mice	9 Seagulls	15 Carpet Beetles
4 Ants	10 Squirrels	16 Flies
5 Wasps	11 Foxes	
6 Bees	12 Booklice (Psocids)	

Our contact number:

01446 709105

Our address:

Legal & Regulatory Services,
Civic Offices, Holton Road, Barry CF63 4RU

Our email: regserv@valeofglamorgan.gov.uk

www.valeofglamorgan.gov.uk

Gair o gyngor oddi wrth eich Gwasanaeth Difa Pla
Rhif 4 yn y gyfres

morgrug!

www.valeofglamorgan.gov.uk